

Saimniekot, tas ir — mācīties

Līvija Rancāne

Ilze un Guntis iepazīnušies volejbola sacensībās, un tagad Mičuļu ģimene, atceroties jaukos cerēšanās un nolūkošanas laikus, reizēm liek pie malas visus darbus un dodas pasportot. Ir tikai viena komanda, kuras sastāvā atrodami Ilze un Guntis, un tā ir Jēkabpils rajona Ābeļu pagasta komanda. Bijušie draugi, paziņas, skolotāji. Guntis ir dzimis un uzaudzis Jēkabpilī, bet pametis pilsētas dzīvi un devies uz sievas Ilzes mājām Rušonas pagasta Gelenovā, kur kopā ar viņas vecākiem saimnieko Birzēs. Tagad jau trešā paaudze — Ilzes un Gunta meita Viktorija un dēlens Edžus Kaspars dipšina pa istabām, pagalmu un birztaļu, no kā arī ņemts māju nosaukums. Guntis iemācījis visus zemes darbus, un vispār vārds «mācīties» ir viens no biežāk šajā mājā lietotajiem un cieņā turētiem. Bet vispirms, ciemojoties jaukā Biržu mājā ar senlaicīgām, nekrāsotām, bet balti izberztām dēļu grīdām, ar dižu medījumu rotām pie sienām, Ilzei lūdzu raksturot savu pagastu.

— Mēs varam lepoties ar to, ka dzīvojam Rušonas pagastā, — teica Ilze.

— Pagasts ir ļoti ļoti jauks, un pagasta ļaudis ir labi. Nekad neko neatsaka, vienmēr ir laipni un pretimnākoši. Mums vajadzēja bankā ņemt kredītu traktora iegādei, un pagasta padome deva galvojumu.

Birzēm pieder 27 hektāri, no kuriem aramzeme ir tikai 14 hektāri, bet vismaz 10 hektāri, Ilzes vārdiem runājot, ne sevišķi laba meža. Saimniecība pārsvarā nodarbojas ar lopkopību, audzē arī graudaugus. Tāpēc bija vajadzīgs kombains, kura pirkšanai atkal no bankas tika ņemts aizdevums. Vajadzēja stādīt projektu, un jaunie zemnieki iemācījās uzlikt uz papīra savas vajadzības pamatojumu un aprēķinus, lai pierādītu, kādā veidā gūs ienākumus. Kombaina pirkšanā pretimnākšana saņemta arī no «Rēzeknes piensaimnieka», kas piešķīra bezprocentu aizdevumu. Protams, lielā mērā matemātiskie aprēķini uz papīra bankām liekas pieņemami tāpēc, ka Ilze ir absolvē-

● Guntis un Ilze Mičuļi ar meitiņu Viktoriju un lelli, kam vārds Bārbija. Galda galā — Anna un Pēteris Runži. Biržu saimniece demonstrē no pašu audzēto nutriju ādām pašas šūdināto puskažoku. Foto: J.Šilickis

jusi Jēkabpils lauksaimniecības tehnikumu kā diplomēta grāmatvede un pērnajā ziemā mācījies grāmatvežu kursus. Pie reizes iemācījusies strādāt ar datoru un apguvusi biznesa plānu rakstīšanu. Kursi Ilzei palikuši atmiņā ne tikai kā izsmelošu zināšanu avots, bet arī ar labiem pasniedzējiem.

— Zemniekam, lai viņš varētu normāli strādāt savā saimniecībā un to attīstīt, vienmēr vajag papildināt zināšanas, — ir pārliecināta Ilze.

Pēc kombaina iegādes tika stādīts vēl viens biznesa plāns jaunam kredītam. Tagad Ilze ir neizpratnē, vai šis projekts, kurš ticis savlaicīgi sagatavots, nogulējis bankā Preiļos, vai kādā atvilktnē Rīgas ofisos, bet no bankas saņemts skaidrojums ar netiešu norādi, ka «Rīga negribot atbalstīt zemniekus». Oficiāla atbilde nepienākusi.

Izmantojot rajona padomes speciālistu atbalstu, Mičuļu ģimene sastādīja projektu Reģionālajam fondam. Tā pārstāvji

ieradušies uz vietas, aplūkojuši, kā zemniekiem sokas, nopirkto kombainu. Redzētais ir apmierinājis, un Reģionālais fonds tagad apmaksā bankas kredīta procentus. Šis fonds maksā līdz 18 procentiem. Ja aizdevums ņemts ar lielākiem procentiem, starpība jāsedz pašiem kredīta ņēmējiem.

Nereti ir tā, ka zemniekiem ir grūti saņemt vajadzīgo lietišķo informāciju. Kur Mičuļu ģimene uzzina par kredītiem, projektiem, fondiem, iespējām?

— Zemnieks nedrīkst nesekot līdz pagasta notikumiem, — uzskata Ilze.

— Pagasta padome rīko dažādus pasākumus, uz kuriem aicina dažādu nozaru speciālistus, pārstāvjus no fondiem, projektu vadītājus. Ir saņemama visa informācija par SAPARD un PHARE programmām. Uzzināt, kas notiks pagastā, varam no informācijas lapas, bet dažreiz padomes darbinieki paziņo pa telefonu, vai personīgi tiekoties.

Turpinājums 2. lappusē.

Īsziņas

■ 22. februārī Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Pēteris Romanovs, nodaļas speciālists Aivars Pizelis, Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns un 7. Saeimas deputāts Jāzeps Šņepsts Rīgā tikās ar akciju sabiedrības «Latvijas gāze» prezidentu Adriānu Dāvi, valdes priekšsēdētāja vietnieku Jāni Kalvānu un valdes locekli Gintu Freibergu. Sarunu gaitā tika apspriesti jautājumi par gāzes vada uz Preiļiem būvniecību (ar perspektīvu uz Rēzekni), finansēšanu un gāzes patēriņu. Kā «Novadnieku» informēja A.Pizelis, aprēķini liecina, ka pilsētā gāzes patēriņš var būt līdz 8 miljoniem kubikmetru dabas gāzes gadā. «Latvijas gāzes» noteikums, ka šādam patēriņam jāsaņem atbilstošs vismaz desmit gadus. No savas puses akciju sabiedrība nosaka, ka desmit gadus paliek nemainīga arī dabas gāzes cena — 59 līdz 60 lati par 1000 kubikmetriem. Uz tādiem noteikumiem «Latvijas gāze» iegulda celtniecībā 769 000 latu.

Preiļu pilsētas domei un akciju sabiedrības «Preiļu siers» vadībai tagad nopietni jāpārdomā riska iespējas, vēlreiz jāizvērtē ekonomiskais pamatojums tam, vai būs izdevīgi atteikties no citiem kurināmā veidiem. Līdz 15. martam jānodot atbilde «Latvijas gāzei». Ja tā būs pozitīva, jau martā var tikt parakstīts priekšlīgums. Tas, savukārt, nozīmē, ka arī celtniecība var tikt uzsākta jau šovasar, bet dabas gāze Preiļos var ienākt šī gada beigās vai nākamā gada sākumā.

L.Kirillova

■ No 19. līdz 23. februārim starptautiskajā izstādē Vācijā uzturējās a/s «Līvānu stikls» prezidents Imants Bušs. Kā «Novadnieku» informēja akciju sabiedrībā, uz Vācijas pilsētu Frankfurti devusies arī Ārējo sakaru daļas vadītāja Elza Lapiņa un uzņēmuma galvenā māksliniece Aida Rotčenkova. Frankfurtē mesē «Ambiente 2000» izstādīts viss patlaban apgrozībā esošais «Līvānu stikla» izstrādājumu sortiments. Līdzīgas izstādes tiek rīkotas divas reizes gadā.

■ 25. februārī Līvānu novada dome rīko semināru pašvaldību vadītājiem. Seminārs notiks saistībā ar Sorosa fondu — Latvija finansēto projektu, kurā iesaistījusies arī Līvānu novada dome, «Piespiedu sabiedriskā darba ieviešana un nostiprināšana Latvijā». Projekta ietvaros notiek semināru cikls «Piespiedu sabiedriskā darba ieviešana pašvaldībās». Projektu koordinē un vada Līvānu novada domes speciāliste juridiskajos jautājumos Renāte Šmukste.

■ 25. februārī Līvānu ģimnāzijā notiks aerobikas deju festivāls kopā ar Olaines 1. vidusskolu. Festivāla galvenā organizatore ir skolas fizikultūras skolotāja Anna Vaivode. Aerobikas svētkos piedalīsies Līvānu ģimnāzijas audzēkņi no 3. līdz pat 12. klasei, kā arī Olaines 1. vidusskolas skolēni, ar kuriem līvāniešiem ir izveidojusies draudzība. Ģimnāzijas sporta zālē savu prasmi rādīs Līvānu ģimnāzijas tautas deju kolektīvs un Olaines 1. vidusskolas deju kolektīvs. Dažas dejas no dziesmu un deju svētku programmas dejas arī kopā, pastāstīja ārpusklases darba organizators Ivars Kivlenieks.

G.Kraukle.

Latgales attīstības plānotājiem daudz neskaidru jautājumu

Lidija Kirillova

Par Daugavpili Latgales Attīstības padomes un Latgales reģiona attīstības aģentūras valdes sēdes laikā apspriestajiem svarīgākajiem jautājumiem «Novadniekam» stāsta Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Pēteris Romanovs.

— Viens no svarīgākajiem jautājumiem bija par Eiropas Savienības Phare pilotprojektu «Latgales attīstības plāns». Informāciju par projekta Latgales reģiona startējīgajiem variantu, kas tiek nodots apspriešanai, sniedza projekta direktora vietniece Ināra Stalidzāne. Tuvāko divu mēnešu laikā tiek gaidīti komentāri. Paredzēts, ka Latgales attīstības plāna apspriešanai no 23. līdz 30. martam Latgales pilsētās un rajonos būs tikšanās, lai diskutētu par stratēģijas darba variantu. Piemēram, Preiļos šāda sanāksme paredzēta 28. martā.

Pārrunājām gatavošanos maija otrajā pusē Rīgā ielānotajai izstādei, kur piedalīsies arī visi Latgales rajoni ar saviem interesantākajiem investīciju projektiem. Izstādē būs ko piedāvāt arī Preiļu rajonam. Uzskatu, ka starptautiskā biznesa pārstāvjiem interesanti var būt mūsu projekti par Preiļu rajona gazifikāciju, par tūrisma attīstību un citām tēmām.

Labi tika novērtēta Latgales Attīstības padomes locekļu un Saeimas deputātu no Latgales pirmā tikšanās. Atklātās sarunās deputāti uzzina mūsu viedokli. Sanāksmē, kurā piedalījās arī kolēģi no Zemgales, nonācām pie secinājuma, ka tikai tā var likt ieklausīties priekšlikumos, ko izvirza reģionos, uzsvēra P.Romanovs. Līdz šim ne uz vienu Latgales un Zemgales attīstības plānotāju pieprasījumu nav atbildējis finansu ministrs. Tika nolemts rakstīt kopīgas vēstules, jo beidzot jātiek skaidrībā, kā tad paredzēta Eiropas Savienības naudas apsaimniekošana. Rodas iespaids, ka Finansu

ministrijā un valdībā vispār negrib nedzirdēt, ka kaut kāda Latgale vai Zemgale atņems Rīgai naudu. Jāpiebilst, ka premjers Andris Šķēle pagājušā gada rudenī, viesojoties Rēzeknē, solīja, ka darīs visu, lai ES nauda paliek reģionos.

Sanāksmes dalībnieki izteica savu viedokli par reģionālās reformas gaitu, kā pozitīvu atzīstot valdības domu veidot četrus lielus reģionus un kā atsevišķu reģionu atstājot Rīgu. Šāds modelis labāk pazīstams arī Eiropā. Taču daudzi pauda neizpratni par Rīgas ieceltā «priekšnieka» nepieciešamību, kas vairāk atgādina nevis demokrātisku valsti, bet kādreizējās «cekas» iecelto pirmo sekretāru. Latgales plānotāju viedoklis — vajadzīgi tikai tautas vēlēti deputāti, kuri no sava vidus arī ievēlēs priekšsēdētāju. Līdzīgi, kā tas notiek tagad, kad padomes locekļi ievēl padomes priekšsēdētāju vai arī viņu nomaina šajā amatā. Lauku attīstības plānotājiem Latgalē vēl daudz neskaidru jautājumu.

■ Ceturtdienas intervija

Nevaru iedomāties savu dzīvi bez aktivitātēm

Līvija Rancāne

— Cilvēku tūkstoši uz Aglonu tiecas kā uz brīnumzemi, bet kā to izjūt cilvēki, kas tajā piedzimst un izaug?

— Es patiešām esmu izaugusi pie bazilikas, starp Cirīšu un Aglonas ezeriem. Piederēju tai paaudzei, kas tika audzināta ateistiski, kas strīdējās pretī saviem gados vecākajiem tuviniekiem un ateistisko nostāju pauda ar šādiem «pierādījumiem», kā, «redz, šķīvis, saplīsa, un kā pēc tad Dievs neglāba?» un tamlīdzīgi. Ar tagadējo prātu saprotu, cik ļoti mēs tāda veidā grēkojam.

Apzināti šīs vietas nozīmi un garīgo piesātinātību es sāku izjust daudz vēlāk. Tagad reizēm domāju, — vajadzētu aizbraukt uz Rīgu un atnākt līdz Aglonai kājām svētceļojumā, kā to dara tūkstošiem cilvēku. Reiz Aglonā satiku senu draudzeni, kurai studiju gados nostāja pret reliģiju bija ļoti ļoti atturīga. Viņa bija atnākusi svētceļojumā, kurā devusies tikai citu pierunāta un ziņkāres pēc. Galapunktā viņa bija nonākusi kā pavisam cits cilvēks, kurš ceļā pārdomājis un izpratis visu savu dzīvi. Bet tam jau nevar pat svētceļojuma, mēs kurā katrā vietā un laikā varam pārdomāt savu esību un jēgu šajā pasaulē no augstākiem aspektiem. Diemžēl, mēs par to aizdomājamies tikai tad, kad ir ļoti ļoti smagi, kad saņemam kādu triecienu. Kad esi spiests apstāties un saprast, ka tevi vada kaut kas augstāks. Kad ir šis smagais pārdzīvojums un visu laiku uzdod sev jautājumu «Kāpēc? Kādēļ tas noticis ar mani?». Man ir nācies pārdzīvot sava bērniņa nāvi, un arī citus smagus notikumus. Reiz kāda sieviete man teica, ka nevaru tirdīt sevi ar šādu jautājumu, bet meklēt atbildi. Varbūt tā ir karmiskā mācība. Mācību stunda, lai mēs saprastu kaut ko. Ja tā atkarojas atkal un atkal, kaut ko no tās es iemācos. Es saprotu, ka katram savs krusts ir jānes samierinoties. Pa šiem gadiem es patiešām esmu iemācījusies ar daudz ko samierināties un būt iecietīgākam.

— Kas pamudināja izvēlēties celtniecības speciālitāti un ar ko atmiņā palikuši studiju gadi, darba gaitas Galēnu pusē?

— Man skolā padēvēs eksaktie priekšmeti. Bez tam toreiz notika kampaņveidīga skolu jauniešu orientācija uz lauksaimniecības specialitāšu apgūšanu. Arī tēvs to stipri vēlējas, jo bieži vien ir tā, ka vecāki savus nepiepildītos sapņus vēlas redzēt realizētus bērnos. Bet es iedomāties nevarēju to šausmīgo mācību apjomu, kas nāca priekšā. Milzums daudz rasēšanas un dažādu tehnisko mācību priekšmetu. Vienu brīdi bija kaut kāds lūzums, — viss, es nevaru. Izrādās, ka varēju. Lūzumu pārvarēju, domājot, kā jutīsies mani vecāki, ja es tā ņemšu un pametīšu studijas. Bet, ja atceras, pietika laika ne vien mācībām, bet arī ūdenstūristam, teātrim, dziedāšanai korī «Līepas». Iestudējām daudz un plašas izrādes. Kolosālas!

Pēc studijām bija vairāki darba piedāvājumi, bet es vēlējos atgriezties dzimtajā pusē. Kopā ar vīru, kurš arī bija Latgales puisis, nokļuvām Gorkija kolhozā. Vādīju celtniecības un remonta darbus.

Piedzima mani bērniņi, ierīkojam savu saimniecību, rušīnājos pa zemi, slaucu govīs. Sevi nākotnē iedomājos kā zemnieci. Reizē nāca sapratne, ka zemnieks par saražoto produkciju nenieka nenopelna. Kolhozi bija likvidēti. Šajā laikā arī abi ar vīru nolēmām iet katrs savu ceļu. Mēs abi bijām ar jaunības maksimālismu, ar kategorismu, nemācējām viens otram piekāpties. Man liekas, ka pieļāvu

● Silviya Brokane ar Daci un Jāni.

SILVIJA BROKĀNE, Latgales Valsts militārā dienesta pārvaldes Preiļu nodaļas vadītāja ir dzimusi Aglonā. Absolvējusi LLA — Labāko Latvijas Augstskolu, vai oficiāli — Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju kā diplomēta celtniecības speciāliste. Silvijai ir arī otra augstskolas izglītība, viņa neklātienē studēja Latvijas Universitātes Pedagoģijas fakultātē un ieguva mājturības skolotājas diplomu. Pašlaik Silviya studē Policijas akadēmijā un drīzumā būs diplomēta juriste. Strādājusi Gorkija kolhozā, pēc tā likvidācijas Aglonas vidusskolā par mājturības skolotāju, pēc tam Naturalizācijas pārvaldē, nepilngadīgo lietu inspekcijā. Pašreizējā amatā Silviya strādā kopš 1999. gada decembra. Audzina meitu Daci un dēlu Jāni. Pēc horoskopa ir Čūskas gadā dzimis Vērsis uz robežas ar Dvīņiem, bet vispār par horoskopu būšanām saka — izlasu un laimīgi aizmirstu. Dzīves kredo «Viss, kas notiek, ir tikai uz labu».

● Bijušie Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas teātra aktieri joprojām ik gadus rīko tikšanās. Te nu viņi ir — tagadējie rajona padomes priekšsēdētājs, aktieris, firmas īpašnieks, municipālpolīcijas priekšnieks. Pirmajā rindā otrā no labās Silviya Brokane. Foto no Silvijai Brokānes personīgā albuma

daudz kļūdu, kas otrā izraisīja tieši tādu reakciju, kādu saņēmu.

Protams, bija grūti. Bet es cenšos par to nedomāt. Viss, kas notiek, notiek uz labu. Arī ļoti smags trieciens istenībā ir virzītājs, dzinulis un pamudinātājs apskatīties apkārt. Es atkal nokļuvu Aglonā.

— Pēc tam jūs vēlreiz mainījāt dzīves vietu un nodarbošanos.

— Aglonā dzīvoju pie vecākiem, bet gribējās vairāk justies patstāvīgai, kā tas bija Galēnos. Tika dibināta Naturalizācijas pārvalde, vajadzēja darbinieku, un es pieteicos. Bez tam skolā nebija pastāvīga darba, es tikai aizvietoju kādu skolotāju viņas dekrēta atvaļinājumā. Naturalizācijas pārvaldē strādāju tik ilgi, kamēr tajā tika samazināts slodžu skaits. Biju dzīvojusi ar kaut kādu romantisku jūsmu un bērības dienās filmās gūto romantisko priekšstatu par policiju un izmeklētāja darbu. Iestājos Policijas akadēmijā.

Un tā sāku strādāt policijā par nepilngadīgo lietu inspektori. Man bija ļoti laba darbaudzinātāja Elma Aksjonova, kurai jāsaka liels paldies. Tomēr šis darbs bija tālu no filmās redzētā. Es ieraudzīju policijas dzīvi no iekšpuses. Jutu, ka kļūstu cietāka un neiejūtīgāka, jo gluži vienkārši darba specifika to liek darīt. Nevar izdzīvot katru situāciju, izjust katras ģimenes drāmu vai pat traģēdiju, izlaižot to caur sevi, un nest mājās šīs emocijas. Dažreiz tās izgāzu uz saviem bērniem. Darba pienākumu dēļ man nā-

cās savu uzmanību atraut no saviem bērniem. Mani krājis vainas sajūta, un tas bija smagi abām pusēm. Es sevi plosīju, un bija skaidrs, — vai nu pieņemt spēles noteikumus un kļūt nejutīgākam, cietākam, vai arī saglabāt cilvēcību. Negribēju nocietināties. Pieņēmu lēmumu piedalīties izsludinātajā konkursā uz pašreizējo amatu, un no četriem pretendentiem izvēlējas mani.

Ar nepilngadīgajiem nostrādātājā laikā iemācījos savādāk skatīties uz šiem cilvēkbērniem un mācēt saskatīt, ka nereti aiz viņu asajām bruņām ir noslēpta trausla dvēsele, bet bruņas izaudzējusi pieaugušo attiecīme pret viņiem. Jo pasaulē neviens bērns nepiedzimst kā likumpārkāpējs. Par tādu viņu izveido vispirms ģimene, pēc tam sabiedrība, mājas un vide.

— Vai šie pirmie trīs mēneši valsts militārā dienesta pārvaldes Preiļu nodaļas vadītājas amatā ir pietiekošs laika sprīdis, lai apjaustu darāmo?

— Priekšstats par šo darbu man bija jau tad, kad pieteicos konkursam. Bet izdarīt kādus secinājumus vēl ir par agru. Katru dienu mācos. Šeit strādā ļoti labi darbinieki. Mēs nodarbojamies ar iesaukamo reģistrāciju un uzskaiti, ar viņu sagatavošanu un norīkošanu uz dienesta vietām, kā arī ar rezervistu uzskaiti. Darbojamies atbilstoši Obligātā militārā dienesta likumam. Jauniešu iesaukšana Nacionālajos Bruņotajos spēkos nenotiek kampaņveidīgi, kā tas bija agrāk. Katru mēnesi sagatavojam grupu, ko vedam

uz Militārā dienesta iesaukuma centru Rīgā. Tajā viņi iziet medicīnisko pārbaudi. Atkarībā no jaunieša veselības stāvokļa kapacitātes centrs pieņem lēmumu iesaukt dienestā, atlikt, nosaka, vai viņš ir nederīgs tikai miera laikā, bet iesaukams krīzes situācijā, vai nederīgs vispār. Reģistrācija un pirmatnējā medicīniskā apskate notiek uz vietas rajonā. To veic ārsts eksperts.

Iesauktie puīši pēc desmit nedēļu ilgām mācībām Alūksnē atkarībā no viņu sagatavotības un veselības stāvokļa tiek norīkoti uz Nacionālo Bruņoto spēku struktūrvienībām: Zemessardzes štāba bataljonu, obligāto militāro dienestu Cēsīs, izlūkdienesta LATBAT bataljonu Sužos, Mobilo strēlnieku mācību centru un Artilērijas divizionu Ādažos, Mobilo strēlnieku bataljonu Alūksnē, Jūras spēku bāzēm un uz kuģiem, Krasta apsardzes bataljonu, NBS štāba bataljonu un Sevišķo uzdevumu vienību Rīgā. Pašlaik militārais dienests ilgst divpadsmit mēnešus. Vēl nesen bija jādien 18 mēneši. Ļoti daudz izeslu dēļ jauniešiem iesaukšana tiek atlikta.

— Vai valsts pietiekoši rūpējas par saviem Bruņotajiem spēkiem?

— Pirmām kārtām gribu nomierināt mātes, — puīšus labi ēdina. Valsts ar katru gadu piešķir lielāku finansējumu Bruņoto spēku vajadzībām, sākot ar apģādes nodrošināšanu, ar algu palielināšanu. Ja mēs ejam uz NATO, tad citādi nemaz nevar būt. Ar kareivjiem strādā komandieri, kas izglītību ieguvuši neatkarīgās Latvijas laikā, arī ārzemēs, un tas lielā mērā sekmējis mikroklimata un attiecību uzlabošanas dienesta vietās. Bez tam dienēšanas laika saīsināšana ir izskaudusi tādu parādību, kā «ģedovščvina», jo «vecie» nemaz nav tik vecāki par jauniesauktajiem.

Puīši, kas pārrodas no dienesta, atnāk disciplinēti, ieturēti, pieklājīgi un gada laikā iemācījušies to, ko nav šeit iemācījušies 18 gados.

Tomēr daudz vairāk jāpiestrādā pie nacionāli patriotiskās audzināšanas. Kādreiz patriotiskā audzināšana bija pārspīlēta, bet tagad puisis pat dzirdējis nav par tādu «Div' dūjiņas gaisā skrēja». Lielas cerības lieku uz to, ka Latgales reģionā, sākot ar šo gadu, darbojas militārās apmācības speciālists, diemžēl pagaidām tikai Rēzeknes skolās. Ir izstrādāta apmācības programma trīs gadu ilgumā, ietverot gan teorētiskās, gan praktiskās mācības, ietverot arī Latvijas armijas vēsturi. Katrā skolā vajadzētu būt iespējai vismaz kā fakultatīvo priekšmetu izvēlēties militāro apmācību.

— Vai patīk šis darbs?

— Jā!

— Un kas patīk vēl: puķes, gadalaki, dzeja? Ko neieredzat?

— Esmu atsākusi dziedāt. Dziedu skolotāju korī. Ļoti patīk latgaliešu tautas dziesmas, ar baudu noklausos «Magnificat» kasešu skanējumu. Ik gadus savā draugu pulciņā ceļoju ar laivām vai velosipēdiem, vai ar bērniem un vecmammām mašīnā.

Patīk pirmās pavasara puķes — krokusi, sniegpulkstenītes, narcises. Ļoti patīk floristika, un tās apgūšana man vēl priekšā. Es nevaru iedomāties savu dzīvi bez kādām aktivitātēm.

Man nepatīk neiecietība, spontāna reakcija. Mēs katrs esam tik ļoti atšķirīgi, ar savu viedokli, bet nedrīkst ar to uzbrukt. Ir jāiemācās samiernieciskums, iecietība. Strīdēsimies, aizstāvēsim savus viedokļus, bet beigās būsim vienprātīgi, ka šajā jautājumā mums katram ir savs viedoklis.

Rajona pašvaldībās

Galēnu pagastā

■ Šogad pagasta ceļus tīra z/s «Vairogs». Ir noslēgta vienošanās ar Galēnu pagasta uzņēmēju z/s «Vairogs» īpašnieku Jāni Kupri par Galēnu un Stabulnieku pagasta ceļu uzturēšanu braukšanas kārtībā ziemas periodā. Uzņēmējs ir nodrošināts ar piemērotu tehniku un sniega lāpstu, sniega tīrīšanas darbi notiek ļoti operatīvi, atzina pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīna Saleniece. Šāda kooperācija kaimiņu pagastiem ir ekonomiski izdevīga, un no sniega tīri ir ne vien galvenie pagasta ceļi, bet arī mazie celiņi, tādējādi piekļūšana, piemēram, pie lauku kapsētām problēmas nesagādā arī puteņainās dienās.

■ 17. februārī notikušajā pagasta padomes sēdē deputāti izskatīja septiņus jautājumus. Pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīna Saleniece informēja deputātus par Preiļu rajona autoceļu un ielu fonda līdzekļu sadalījumu un to izlietojumu 2000. gadā. 1999. gadā Galēnu pagastam tikuši iedalīti 9000, bet izlietoti 6000 latu. Kā «Novadnieku» informēja pagasta vadītāja, pērn divas reizes tikuši greiderēti pagasta teritorijā esošie ceļi, vairākkārt tīrīts sniegs, atjaunotas ceļazīmes, veikts asfalta bedrīšu remonts. Novembrī ticis remontēts piebraucamais ceļš uz Gribolvu, no krūmiem iztīrīti grāvji, ierikota caurteka, lai uz ceļa nekrātos ūdens. Uz parāda, kuru nāksies atmaksāt šogad, labots Ceperu — Kauperu ceļa posms (1,1 km), kurš praktiski nebija izbraucams. Šī ceļa posma remonts pašvaldībai izmaksājis 17 tūkstošus latu.

Lai gan līdzekļu apjoms autoceļu fondā ļauj segt tikai nepieciešamos ceļu uzturēšanas izdevumus, Leontīna Saleniece pauda cerību, ka 2000. gadā izdosies izbūvēt ceļu uz Indānu sādžu, jo pašreiz četrus viensētus iedzīvotājiem ceļa nav vispār. Neliels ceļa seguma remonts aptuveni 0,5-0,8 kilometru posmā nepieciešams līdz rakstnieces Anitas Liepas dzimtas mājām. Šis ceļa posms iekļaujas Galēnu pagasta «tūrisma takas» maršrutā.

L.Saleniece izteica pārliecību, ka pašreizējā autoceļu fonda finansējuma sadalījuma prakse, kad pagasti pārmaiņus ir vai nu debitori, vai kreditori, pašvaldību apmierina, jo ļauj līdzekļus izmantot efektīvāk nekā tad, ja katram pagastam ik gadus tiktu iedalīta ceļu fonda nauda, kas ir nepietiekama nopietniem ceļu remontiem. Šādi, uzskata L.Saleniece, piecu sešu gadu laikā iespējams paveikt vairāk.

Visiem pagasta padomes deputātiem, kā arī iestāžu vadītājiem un darbiniekiem aizpildīšanai tika izsniegtas amatpersonu ienākumu deklarācijas.

■ Deputāti nolēma piedāvāt darba programmu Vācijas sieviešu delegācijas uzņemšanai Preiļu rajonā, tajā skaitā Galēnu pagastā, informēja pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīna Saleniece. Sakarā ar Vācijas sieviešu delegācijas vizīti Preiļu rajonā šī gada maijā un to, ka Galēnu pagastā darbojas sieviešu iniciatīvas grupa, tika nolemts vācu kolēģēm piedāvāt apskatīt pagasta kultūrvēsturiskās vērtības, muižas kompleksu, vecticībnieku draudzes unikālo svētbilžu kolekciju, kāda raksturīga tikai Latgalei. Līdzīgus piedāvājumus izteikušas arī citas projektā iesaistītās rajona pašvaldības.

G.Kraukle

Sertificētās

Antons Rancāns

Ar centību un uzņēmību

Bijušā Leņina kolhoza pamestajā fermā «Vaivodos» vēl pirms trim gadiem pa izdauzītajiem logiem svilpoja vējš, telpu tukšumā metot sniega vērpētes, bet pavašaros labi mēslotajā zemē apkārt dīga un auga nezāļu džungļi. Tagad novietne apjozta ar stieplu pinuma žogu, pie vārtiem uzraksts «Privātīpašums». Līdzās mazāki vārtiņi un tos viesmīlīgi vēra lopkautuves saimnieks Pēteris Trubiņš. Ieradies Valsts veterinārā dienesta rajona veterinārās pārvaldes priekšnieks Jānis Kacars un atbildīgās darbinieces uz gadskārtējo pārbaudi.

Izrādot telpas, P.Trubiņš stāstīja, ka lopu audzētājiem tūlīt noformē dokumentus un viņi saņem maksu. Lopus var atvest paši, var izsaukt vedēju — kautuvei ir transports.

Dzīvnieku apstrāde mehanizēta, gaļu uzkabina uz āķiem atdzesēšanai, tad no vietas ietilpīgā saldētavā. Strādnieku ērtībām iekārtota atpūtas istaba ar televizoru, ir dušas telpa, kabinets veterinārajam ekspertam. Saimnieks iecerējis uzcelt piebūvi tehnikas remontam, jo saimniecībā ir traktori, automašīnas, buldozers, zemes aršanas un lopbarības gatavošanas tehnika. Rajonā diemžēl nav uzņēmēju, kas nodarbotos ar remontiem, viss jādara pašam.

P.Trubiņš pēc profesijas ir veterinārais ārsts. Lai arī saskaņā ar noteikumiem eksperta amatā viņam jāalgo neitrāla persona — licencēts veterinārs, paša zināšanas un darbs kopsaimniecībā 25 gadu garumā ir svarīgi priekšnoteikumi lopkautuves organizēšanā. Kautuvē strādā divi braši vīri — Artūrs Mūrnieks un Inārs Barkovskis. Abi bijuši bezdarbnieki, specialitāti apguvuši Valsts nodarbinātības dienesta kursos. Vēl būšot pārvaldnieces amats, jo pašam vairāk uzmanības jāvelot saimniecībai. Pagaidām ar to tiek galā savas ģimenes spēkiem, palīdz dēli, kuriem ir šoferu un traktortehnikas vadītāju tiesības.

Komisija te visu atrada kārtībā un vēl uz gadu pagarināja atļauju nodarboties ar lopu iepirkšanu un kaušanu, izsniedza attiecīgu dokumentu.

Rajona veterinārās pārvaldes priekšnieks Jānis Kacars:

— Pēteris Trubiņš ir viens no centīgākajiem darbiniekiem, precīzi izpilda noteikumus un mūsu dienesta rīkojumus. Ieplānota rajona sertificēto kautuvju īpašnieku kopīga apspriede, piedalīsies valsts veterinārā dienesta speciālistu veterinārajā sanitārijā, arī gaļas lielāko tirgotavu pārstāvji, un tā būs veltīta tālākai šo uzņēmumu modernizācijai atbilstoši ES prasībām.

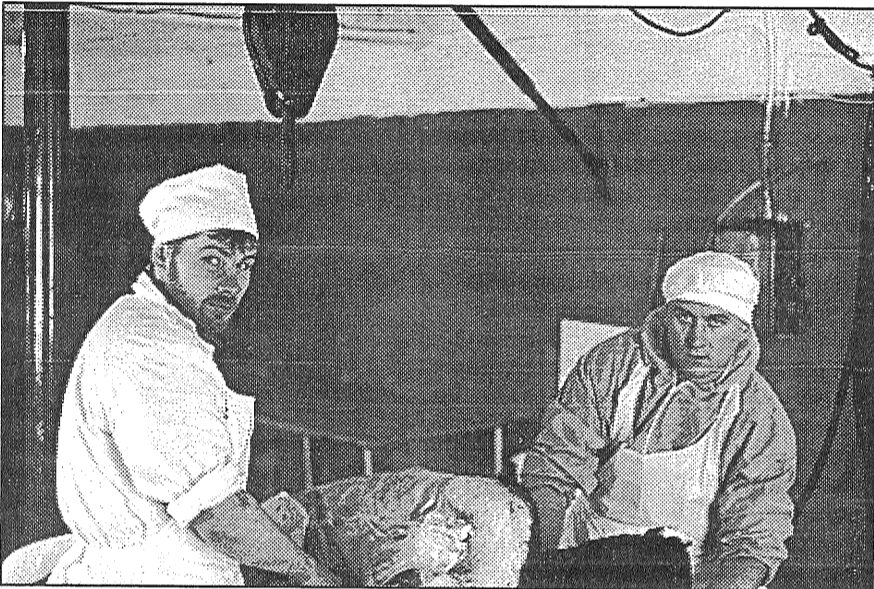
Jaudu noslogojums — minimāls

Rajonā vecākais veterinārais ārsts Antonis Žurkovskis (šogad 11. janvārī kolēģi un Riebiņu pagasta sabiedrība atzīmēja viņa 80. dzimšanas dienu. Pēc Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas beigšanas pirmā darba vieta bijusi Preiļu mašīnu un traktoru stacija (MTS), tad rajona lauksaimniecības pārvalde, veterinārais iecirknis un kolhozs) stāsta:

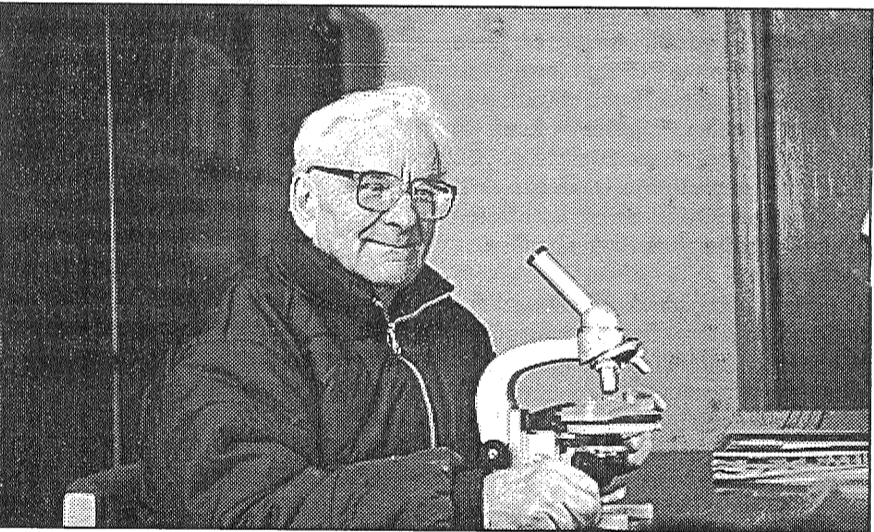
— Kopsaimniecībā strādāju no 1968. gada, biju galvenais veterinārais ārsts. Kolhoza laikos te lopkautuve jau bija ierikota ar zināmu industriālu vērienu būvētā govju fermā Aizupiešos. Tuvumā uzcēla arī lielu fermu cūkām, vēlāk otrpus ceļam sivēnmāšu korpusu. Lopu turēja daudz, ap 1988. gadu sāka ražot desas, ierīkoja cehu un kūpinātavu. Firmas ziedu laikos Daugavpils, Preiļu un vietējiem veikaljiem dienā vajadzēja sagatavot pa 500 kilogramiem gaļas, 400 kilo-

● «Vaivodu» lopkautuves īpašnieks Pēteris Trubiņš.

● Strādnieki Artūrs Mūrnieks (pa kreisi) un Inārs Barkovskis.

● Antonam Žurkovskim viens darba kabinets ir tieši lopkautuvē, kur viņš uzturas, kad jāpārstrādā kāds dzīvnieks, bet dokumentāciju un arhīvu kārtu paju sabiedrības kantori.

● Gaļas pārstrādes ceha ļaudis — ilggadējais strādnieks Staņislavs Radzilovičs (pa labi), Māra Anuškova un Sergejs Starovoitovs (vidū).

Iopkautuvēs

● Gaļas pārvadājamās mašīnas šoferis Jānis Salenieks.

gramiem desu izstrādājumu, pa 700 kilogramiem krējuma un tamlīdzīgi. Mēnesī firma kāva pa 60 liellopiem, tikpat cūku. Automašīnas ar mūsu produkciju cilvēki veikalos gaidīja rindās. Tagad patēriņš samazinājies 15 reizes. Vairs neesam vienīgie ražotāji...

Riebiņu gaļas izstrādājumi lētāki kā citur ražotie, ekoloģiski tīri un svaigi, jo nokauj tik lopu, cik gaļas produktu var realizēt pa dienu. Ik rītu veikali saņem svaigus pievedumus. Pēc A.Žurkovska domām, cilvēki labāk pērk importēto, lai arī mazvērtīgāku pārtiku — ka tik mazāk jāmaksā.

Firma lopus iepērk arī no pagasta iedzīvotājiem. Pārsvārā tās ir cūkas. Zemnieki paši sertificētās kautuves pakalpojumus neizmanto.

A.Žurkovskis pastāstīja, ka agrofirmā «Turība» rītā nokauta dzīvnieka gaļu patur saldētavā, nākamajā dienā aizgādā uz pārstrādes cehu (vadītāja Jeļena Anuškova) Riebiņos. Daudzus izstrādājumus kūpina. Process izskatījās četrām sešām dienām ar nogatavināšanas posmiem. Gatavie produkti veikalos nonāk agri no rīta pirms to atvēršanas.

Arī šī lopkautuve atbilda prasībām, kas pastāv šobrīd, par to liecināja komisijas lēmums pagarināt darbību.

Sākts tukšā vietā

Pamesta un izdemolēta savulaik bija arī cūku ferma Mazajos Gavaros Preiļu tuvumā, kamēr to nebija atradusi Vija Šoldre. Atšķirībā no iepriekš pieminētajiem sertificēto kautuvju saimniekiem un vadītājiem, kuriem augstākā speciālā izglītība, viņa ir tirdzniecības ekonomiste. Strādājusi rajona patērētāju biedrību savienības sistēmā, bet, kad tā sašaurināja darbību un viņas amats izrādījās lieks, enerģiskā sieviete pievērsās uzņēmējdarbībai.

Šajā fermā pie skaista meža gadījās būt, kad kolhozs te turēja cūkas. Gadījās redzēt arī tās posta laikus, bet tagad fermas daļa, kuru apsaimnieko V.Šoldres uzņēmums (arī pārējās novietnes un saimnieciskās ēkas tiek rekonstruētas un papildinātas — tur savu bāzi veido SIA «Preiļu gaļa»), iekārtota ar visu nepieciešamo darbam un prezentācijām, lopu piegādātāju un gaļas pasūtītāju uzņemšanai. Uzņēmums iegādājies gaļas pārvadāšanas furgonu, kur produkcija glabājas uzkārtā speciālos āķos, visiem strādniekiem ir zili darba kostīmi ar baltām firmas logo uzšuvēm.

Stāsta saimniece V.Šoldre:

— Šeit ienācām 1996. gadā. Telpas, trīs korpusus, īrēju no cita saimnieka, kurš tās bija nopircis no pagasta. Ēkā, kur ierīkots mans kabinets, kautuve, saldētava un palīgtelpas, agrāk bija sakņu glabātava. Preiļos mums ir neliels gaļas veikaliņš, daļu produkcijas vedu uz Rīgu, realizēju vairākām rajona skolām. Esmu iecerējusi te vēl uzbūvēt nelielu pār-

strādes cehu pusfabrikātu ražošanai. Iepērk liellopus, cūkas un aitas.

Man daudz pastāvīgu lopu piegādātāju, lielākais no viņiem — zemnieku saimniecība «Ivanānu mājas» Stabulnieku pagastā, kurā audzē landrasas šķirnes cūkas. Esmu sastādījis neatliekamo uzdevumu plānu pusgadam, tajā paredzēts elektroinstalācijas remonts, lieli remontdarbi kautuves telpā, jāsakopj apkārtnē un daudz kas cits.

Sertificētās lopkautuves

◆ Agrofirma «Turība» Riebiņu pagastā, apkalpo veterinārārsts Antons Žurkovskis;

◆ Jaunaglonas lauksaimniecības arodividusskola, Aija Strole;

◆ V.Šoldres IU Preiļu pagastā, Dzintra Kacare;

◆ SIA «Preiļu gaļa» Preiļu pagastā, Dzintra Kacare;

◆ IRU «Inna» Preiļu pagastā, Dzintra Kacare;

◆ zemnieku saimniecība «Zemniekdēls» Preiļu pagastā, Anna Lazareva;

◆ zemnieku saimniecība «Rubini» Rudzātu pagastā, Olita Brūvere;

◆ zemnieku saimniecība «Rūķīši» Turku pagastā, Skaidrīte Veigure;

◆ zemnieku saimniecība «Vītoli» Rožupes pagastā, Olita Brūvere;

◆ zemnieku saimniecība «Musino» Pelēču pagastā, Elita Rebaine;

◆ zemnieku saimniecība «Maijas» Silajāņu pagastā, Andris Pastars.

Pa ceļam uz ES prasības aug

Valsts Veterinārā dienesta rajona veterinārās pārvaldes vecākās inspektors Anna Lazareva un Diāna Pastare, pārvaldes priekšnieks Jānis Kacars pārbaudīja nomazgājumus no darba virsmām, ņēma ūdens paraugus, lai noteiktu higiēnisko situāciju lopkautuvēs, pārbaudīja telpu sakoptību. Ja arī vajadzīgā dokumentācija bija kārtībā, īpašnieki saņēma atļaujas darba turpināšanai vai viņiem pagarināja vecās atļaujas. D.Pastare «Novadniekam» teica, ka pārvaldes uzdevums ir panākt, lai kautuves būtu sakārtotas un atbilstu Eiropas standartiem.

Visām telpām jābūt ar gludām, viegli mazgājamām un dezinficējamām grīdām, griestiem un sienām, apgādātām ar ērti kopjamu iekārtu. Jābūt dezinfekcijas līdzekļu glabātavai, bet dezinfekcija jāsaņā ar veterināro pārvaldi. Regulāri jāveic kosmētiskie remontu. Gaļas temperatūra gabala iekšpusē nedrīkst pārsniegt plus septiņus grādus — to nosaka ar īpašu termometru. Tādu gaļu drīkst uzglabāt ne ilgāk par 12 diennaktīm, šajā laikā tā jānogādā patērētājiem. Saldētavā, pazeminot temperatūru līdz mīnus 12 grādiem, gaļu var glabāt trīs četrus mēnešus. Katrai kautuvei izstrādājama arī paškontroles sistēma.

Augstajām prasībām pilnībā atbilstošu

● Strādnieki Aleksandrs Gavrilovs (no kreisās), gaļas izcirtējs Kaspars Kiberis, Jevgeņijs Kitajevs un Arvīds Sparāns.

● Vija Šoldre. Foto: A.Rancāns

lopkautuvju rajonā nav, kādas trīs četras uz to virzoties straujāk. Starp tām SIA «Preiļu gaļa», V.Šoldres individuālais uzņēmums, kuri savu bāzi veido Preiļu tuvumā. Samērā laba kautuve Rožupes pagasta «Vītolos». Ņemot vērā gaļas realizācijas problēmas, ne visām kautuvēm ir vienādas iespējas attīstīties. Dzīvniekus tur mazāk un kautuvju saimniekiem aizvien grūtāk izpildīt savu klientu pasūtījumus gaļas piegādei. Pēc katras dzīvnieka kaušanas telpas jāmazgā un jāizdezinificē, reizi mēnesī tīrību pārbauda vietējais veterinārais ārsts, bet ik ceturksni to dara pārvaldes inspektors. Ņem gaļas paraugus un nosaka mikrobu skaitu, zarnu nūjiņas klātbūtni, cik tīra bijusi kaušana un cik veseli dzīvnieki. Reizi gadā pārbauda smago metālu, toksisko vielu klātbūtni.

Augstas prasības ir transportlīdzekļiem. Kā kautuvē, tā arī mašīnā gaļa jāuzglabā uzkarināta. Pieļaujama neliela daudzuma cūku liemeņu pārvadāšana uz paliktņiem, bet nedrīkst veidot grēdas. Kautuvēs nepieciešami vismaz divi nažu komplekti, katru darba rītu strādniekiem jāuzģērbj tīri spectērpi. Allaž pie rokas jābūt ūdenim roku mazgāšanai un dezinfekcijas līdzekļiem.

Pēdējā laikā rajonā slēgtas divas lopkautuves: viena neatbilda higiēniskajām prasībām, otras īpašnieks pats atzina par labāku pārtraukt darbību. Kautuvju skaits samazinās arī citur, paliek spēcīgākās.

Problēmas ar piespiedu kārtā kautajiem lopiem

Aitas, cūkas, govīs un zirgi nereti tiek nokauti piespiedu kārtā, bet to īpašnieki laikā nepaziņo veterinārajam dienestam. Attopas vien tad, kad sāk domāt par apdrošināšanas summu saņemšanu. Šie lopi obligāti jāpārbauda uz salmonelozi, parazītiem, citām slimībām, taču analīzes

jāpmaksā īpašniekiem. Tas ir dārgi, bet apdrošinājuma nauda arī krietni liela.

Par nozīmīgu uzdevumu lopkopības sakārtošanā uzskatāma pasu un krotāliju ieviešana liellopiem. Tagad būs jāsakārto šie jautājumi cūkkopībā. Ieviesta obligātā dokumentācija, tiek prasīti identifikācijas numuri. Tie svarīgi piespiedu kaušanas gadījumos. Govīs obligāti jāizmeklē seroloģiski, uz tuberkulozi, citām slimībām, kuru dēļ piespiedu kārtā nokauto dzīvnieku

gaļa izmantojama īpašām vajadzībām un pēc termiskas apstrādes. Dzīvnieku pases jāatstāj kautuvēs, no kurienes tās nogādā lauksaimniecības departamentā.

Pēdējā laikā, kā akcentē rajona veterinārā pārvalde, saasināma uzmanība dzīvnieku parazītu izraisītām slimībām, kuru dēļ lopi jānokauj piespiedu kārtā. Seroloģiski jāizmeklē vismaz desmit procenti aitu.

Aizvien vairāk ir lopu īpašnieku, kuri, arī mājās kaujot, uzaicina veterināru veikt ekspertīzi, lai skaidri zinātu, kādu produktu lieto paši un piedāvā pilsētas radiem. Nopietna lieta ir cūku trihineloze, kuru bez speciālista var arī nepamanīt. Ja gaļu lieto šašlikos vai tikai apceptu, arī cilvēks var inficēties.

Lauku ļaudis no biežas veterināro darbinieku pakalpojumu izmantošanas atsakās tādēļ, ka viņiem trūkst naudas, ko samaksāt par pakalpojumiem, izmeklējumiem, asins analīzēm, kritušo lopu sekcijām. Viena otra saimniecība gadiem ilgi nespēj norēķināties, ārsts strādā uz parāda, jo viņš ieinteresēts, lai iecirknī būtu veselīgi lopi un arī cilvēki, kuri uzturā lieto gaļu. Radies jēdziens: veterināri sponsorē zemniekus. Par pakalpojumiem nosaka ievērojami zemāku maksu, nekā paredzēta cenrāžos. Viens otrs lopu turētājs kaunas par nespēju laikā norēķināties un palīdzību meklē tikai ārkārtas gadījumos. Tā slimības tiek ielaistas un jāķeras pie piespiedu kaušanas. Citam ganības govīm ierīkotas mitrās vietās, tās ar zāli uzņem skudras, sīkos gliemežņus, parazītu izplatītājus embriju stadijās, piemēram, lenteņu pūslīšus, un inficējas. Kad vairāk lietoja pesticīdus, parazīti nesavairojās. Pēc veterināro speciālistu vērojumiem, lopiem esot ļoti daudz parazītu. Govīs un cūkas vismaz divas reizes gadā jāattārpo.

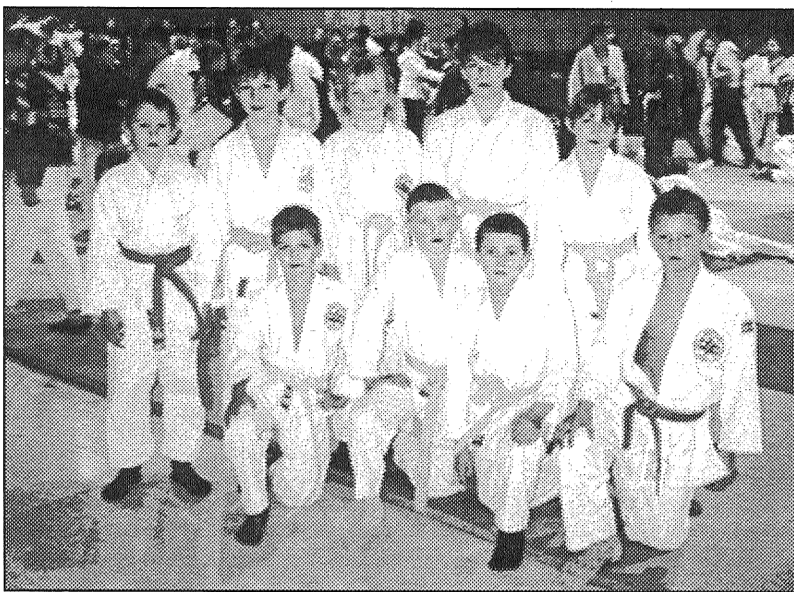

Panākumi starptautiskās sacensībās

Livija Rancāne

Ar trim medaļām no džudo starptautiskām sacensībām Lietuvas pilsētā Alitus atgriezušies Preiļu sportisti. Uz šo plašu apmēra turnīru, kurā piedalījās 63 komandas no vairākām valstīm, devās deviņi jaunie džudo cīnītāji no Preiļiem. Preiļieši sevi parādīja kā labus cīnītājus un pārsteidza skatītājus. Aplausus izpelnījās Edgars Šņepsts, kurš, pirmoreiz piedaloties starptautiskās sacensībās, savu pretinieku pieveica trijās sekundēs. Kā informēja džudo treneris Viktors Lemešs, atbilstoši savam vecumam labi cīnījās Ivars Selickis, Arturs Dzenis, Edgars Rožinskis. Jānis Rubins cīņā par trešo vietu guva traumu un palika piektajā vietā. Traumu šajās sacensībās guva arī Jānis Lemešs. Tomēr tās nebija smagas.

Signija Kivleniece sacensībās ieguva pirmo vietu un zelta medaļu, Violeta Maslobojeva mājup atgriezās kā otrās vietas ieguvēja un sudraba

● Preiļu džudo komanda starptautiskā arēnā Alitūsā. Foto: V.Lemešs

medaļas īpašniece, bet Jānis Lemešs izcīnīja trešo vietu un bronzas medaļu.

Preiļu džudo cīnītāju braucienu uz Lietuvu materiāli atbalstīja rajona padome, kā arī individuāli Elita

Kā neļaut sunim sevi sakost

Iestājoties suņu laikam, kad četrkājainie miluļi, norāvušies no ķēdes vai saites, dodas tautu meitās, briesmas tikt sakostam draud vai katram, kurš krit panikā, ieraugot atņirgtus zobus.

Kā jāuzvedas, ja, jūsuprāt, nezināmu iemeslu dēļ, citreiz visnotaļ miermīlīgais kaimiņu duksis vai kādas ekskluzīvās šķirnes paraugsuns nepārprotami apdraud veselību vai pat dzīvību? Pēc iespējas savaldīgāk — iesaka apvienības «Apsardze» Vidzemes starprajonu nodaļas galvenais speciālists, kinologs Jānis Pavlovskis. Tomēr, mēģinot izprast dzīvnieka uzvedību, der ielāgot arī citus suņu pazinēju ieteikumus.

Nebēgt, nespiegt un nevicināties

Visbīstamākais ir klaiņojošu suņu bars, it īpaši, ja barā ir kuce. Tad suņi ir uzbudināti, pat kož cits sitam. Šādam baram ieteicams ceļu dod laikus. Tomēr bēgšana uzskatāma par provokāciju. Ja klaiņojošs suns jūs grasās ņemt ciet, rīkot skriešanās sacensības būtu izaicinājums ar neprognozējamām sekām. Kad četrkājainais izrāda agresiju, galvenais ir necelt paniku — nespiegt un nevicināties ar rokām, jo dzīvnieku visvairāk uzbudina histēriskas emocijas un kustības.

Tā nu daba iekārtojusi — suņa psihē liek tam savaldīt kaitinātāju, suņaprāt, košana ir likumsakarīgs sadursmes noslēgums. Kurš šajā cīņā izrādīsies stiprāks, to pārbaudīt, sākot jebkādu pretdarbību, nevajadzētu. Jaapstājas un jāņem tā poza, lai kā-

jas un rokas cieši piekļautos ķermenim un izskatītos kā vienots vesulums. Speciāli neapmācīti suņi parasti kož tajās ķermeņa daļās, ko cilvēks uztraukumā vicina, proti, rokas un kājas.

Ja klāt ir bērns, nekādā gadījumā viņu neceliet augšā! Cieši piekļaujot klāt, bērns jānostāda sev aiz muguras vai jāpaslēpj zem mēteļa. Tad ļoti lēni jāvirzās līdz drošai aizmūgurei — ar muguru jāatspiežas pret mājas sienu, žogu, koku vai mašīnu. Ar somu dzīvniekam nav jāsit, bet gan jāizliek tā sev priekšā suņa acu augstumā.

Ir divi agresīvi suņu uzvedības tipi — bailīgi agresīvie, no kuriem, ievērojot minētos padomus, iespējams tikt vaļā ar izbīli, un nikni agresīvie. Ar tiem var mēģināt cīnīties tikai veikls un drosmīgs suņu pazinējs — somu iegružot sunim tieši rīklē vai arī novelkot un aptinot ap roku biežāku virsroku, kurā ļauj dzīvniekam iekosties. Vienlaikus jāmeklē patvērumus.

Pret bāskervilu ar ieroci

Tie, kuriem cilvēka četrkājainie draugi asociējas ar šausminoši asiem zobiem un bāskervila ķepām, iespējams, par efektīvāku uzskatīs kādu no paš aizsardzības līdzekļiem. J.Pavlovskis gan apgalvo — ar ķīmisku vielu pildīti baloniņi pārsvarā kalpo bailīgo mierinājumam un kritiskā situācijā glābj reto. Tomēr, ja esat nolēmuši ik dienas nēsāt kabatā kādu no paš aizsardzības līdzekļiem, jāreķinās, ka neprasnīgas rīcības gadījumā pret suni vērstais ierocis var kaitēt pašam. Cīņas vai draudošu briesmu situā-

cijā, pret suni izmantojot gāzes baloniņu, jābūt pietiekami attāpīgam, lai notvertu pareizo — pret dzīvnieku vērstu — vēja virzienu. Jaielāgo: suņa vilna aiztur izpūstās vielas mākonī, turklāt, grastosies kost, dzīvnieka acis parasti ir aizvērtas. Tāpēc baloniņš jāizpūš brīdī, kad vaļā ir zvēra mute. Kritiskā situācijā, bez šaubām, katrs glābj savu ādu, bet tomēr — piparu un asaru gāze, arī pelargonskābes morfolīds traumē elpošanas ceļus un var neglābjami savainot kustoni. Gāzes baloniņu cenas ir no diviem līdz septiņiem latiem.

Toties savai un dzīvnieka veselībai pilnīgi nekaitīgs ir *Schriil Alarm* baloniņš ar 110 decibelu stipru griezīgu skaņas signālu (maksā Ls 5). Tiesa gan, šādi var mēģināt pievērst sev apkārtnē uzmanību, bet ne aizbaidīt nikni agresīvo suni.

Daudz efektīvāks pat par gāzes pistoli ir Krievijā ražotais paš aizsardzības līdzeklis *Udar*, ar kuru iespējams atkauties no vairākiem uzbrucējiem vienlaikus (cena apmēram Ls 35). Ierocim nav nepieciešama nēsāšanas atļauja, un tajā ir piecas ar pelargonskābes morfolīdu pildītas patronas, kas darbības brīdī izšauj šīs vielas strūklu līdz piecu metru attālumam. Līdzīgi iedarbojas nedaudz lētāks (Ls 15) stroķis *Cannon Anti Attack*, taču tam ir tikai viena patrona. Visefektīvāk dzīvnieku var savaldīt ar strāvas palīdzību, izmantojot elektrošķoku (vidējā cena ieroču veikalos Ls 65), ja vien ar to prot apieties. Kinologs gan brīdina — stiept roku saniknota dzīvnieka virzienā ir bīstami, turklāt sunim šāds ierocis nozīmē letālu iznākumu.

(NRA)

Žurkuzāles Valentīndienā

Tukuma Policijas pārvaldes kriminālpolicijas priekšnieks Helmutis Lukačovs atzinās, ka viņš vairāk nekā trīsdesmit gadu praksē pirmoreiz pratinājis cilvēku, kas, pasniegdams mīlestības dāvanu, gribējis atrietties par neuzticību.

Piecdesmit otrajā gadā dzimis tukumnieks Zigmunds V. vienā mierā dzīvojis ar civilsievu Ingridu līdz brī-

dim, kamēr uzzinājis, ka viņa uz nē-tālo Kandavu brauc nevis darba meklējumos, bet gan pie mīļākā. Tad pieviltajam radusies doma neuzticīgo pārmācīt. Zigmunds V. veterinārtie-kā nopircis žurku indi, iegādājies šokolādes konfekšu kārbu un katru šokolādi ierīvējis ar indi. Tā kā sār-cenša adrese bijusi zināma, viņš de-vies uz Kandavu, nodevis kārbu un klāt pievienotu pastkarti ar mīlestības apliecinājumiem Valentīndienā sār-

cenša sievasmātei, lūdzot sūtījumu nodot pēc piederības.

Ingridas pieaugušie bērni, atraduši mājās aizdomīgo indi, piezvanījuši uz Kandavu un brīdinājuši par briesmām, taču daļa konfekšu jau bija notiesāta.

Inde uz konfekšiem nebija tik lielā koncentrācijā, lai noindētos, tomēr nepatīkami brīži ēdājiem tika — viņiem slimnīcā tika veikta kuņģa skalošana.

POLICIJAS ZIŅAS (14. — 20. februāris)

■ 14. februārī Vitālijs L. un Valērijs L. sarīkoja ģimenes skandālu Aglonas pagasta Ezera Ukinos. Sastādīti administratīvie protokoli.

■ 14. februārī Raivis D. sarīkoja ģimenes skandālu Saunas pagasta Prikuļos. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 14. februārī ceļa Rīga — Daugavpils 168. kilometrā Elmārs A., vadot automašīnu Ford Transit, notieca velosipēdistu, kurš negaidot šķērsoja brauktuvi. Bojāta automašīna, bet velosipēdists Valērijs N. ievietots Līvānu slimnīcā. Negadījuma apstākļi tiek noskaidroti.

■ 14. februārī Veronika K. konstatēja, ka viņas mājai Līvānos, Dubnas ielā 27 izsistas divas logu rūtis. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 14. februārī Līvānos, Rīgas un Dzelzceļa ielu krustojumā automašīnai VAZ 2103, kuru vadīja Arvils B., pēkšņi ceļu šķērsoja gājējs Aleksejs K. Notika sadursme, kuras rezultātā gājējs ar traumām tika nogādāts Līvānu slimnīcā. Negadījuma apstākļi tiek noskaidroti.

■ 14. februārī Ineta V. Rudzātu vidusskolā no somas pazuda pieci lati. Zādzības apstākļi tiek noskaidroti.

■ 15. februārī Juris D. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības akciju sabiedrības «Līvānu stikls» caurlaižu telpā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 15. februārī Antons C. konstatēja, no Jēkabpils autobusu parka Preiļu filiāles autobusa salona nozagti divi logu aizkari un āmurs, kas paredzēts pasažieru evakuācijai avārijas gadījumā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 16. februārī Jeļena M, kura dzīvo Līvānos, Rīgas ielā 228, alkohola reibumā bez iemesla izsauca policiju. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 16. februārī arī Sergejs J. no Aizkalnes pagasta Babriem alkohola reibumā bez iemesla izsauca policijas darbiniekus. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 16. februārī Nikolajs F. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Aglonas ielā 39. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 16. februārī Līvānos, kādā dzīvokli Rīgas ielā 131 ielauzās divi jaunieši, kuri bija alkohola reibumā, un veica huligāniskas darbības pret dzīvokļa saimniekiem. Vainīgās personas jau noskaidrotas, sastādīti administratīvie protokoli.

■ 16. februārī Ēvalds G. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Stabulnieku pagasta Trokšās. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 16. februārī Ludmila T. Aglonas pagasta Jaunaglonā nelikumīgi tirgoja alkoholiskos dzērienus. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 17. februārī Riebiņu pašvaldībai piederošajā mežā Pizānos konstatēta meža zādzība. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 18. februārī Viktors F. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Cēsu ielā 7. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 18. februārī Jānis K. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Vārkavā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 19. februārī Sutru pagasta iedzīvotājs Ivars K. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 19. februārī Līvānos pie bērnu un jauniešu centra Aleksandrs Š. izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 19. februārī Preiļos uz Liepājas ielas automašīnas Ford Sierra vadītājs Jurijs P. alkohola reibumā iebrauca stāvošā automašīna VW Golf, kura pieder Nadeždai S. Bojātas abas automašīnas, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 19. februārī nepilngadīgie Juris K. un Ļuba R. Preiļos no veikala «Pie Kriša» mēģināja nozagt cepumus. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 19. februārī ceļa Līvāni — Preiļi 33. kilometrā automašīnas Toyota vadītāja Indra O. neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, nobrauca no ceļa un apgāzās. Bojāta automašīna, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 20. februārī Preiļos uz Rīgas ielas Aivars B., vadot automašīnu VW Jetta, iebrauca pretējā joslā un izraisīja sadursmi ar automašīnu Ford Sierra, kuru vadīja Edgars S. Avārijas rezultātā cieta automašīnas VW Jetta pasažieri Oskars M. un Jānis M., kuri ar traumām tika nogādāti Preiļu slimnīcā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Izglītība mūža garumā

Ginta Kraukle

Profesionālās karjeras izvēles centrs Līvānos darbojas jau piecus gadus. 1995. gadā Nodarbinātības valsts dienests sāka lūkoties pēc atbilstošas kandidatūras centra vadītāja amatam. Tāds cilvēks tika atrasts. **Marija Stalidzāne** ir konsultante, psiholoģe un centra vadītāja vienā personā. Nesen darbu karjeras izvēles centrā sākusī arī konsultante **Ilze Meldere**. Profesionālās karjeras izvēles centrs ir Labklājības ministrijas pārziņā, tā pirmās filiāles tika izveidotas Daugavpilī, Rēzeknē un Liepājā. Līvāni bija izslavēta bezdarba galvaspilsēta, tāpēc filiāle tapa tieši tur. Profesionālās karjeras izvēles centrs pretēji savam sarežģītajam nosaukumam ir pieejams ikvienam gan pilsonam, gan novada, gan lauku iedzīvotājam, arī skolēniem un studentiem.

Jaunieši, ar kuriem sadarbojas, nekļūst par bezdarbniekiem

Karjeras izvēle aktuāla ir jauniešu un skolēnu vidū, īpaši mūsdienās saspringtā darba tirgus apstākļos, tādēļ centra darbinieces regulāri rīko izbraukuma vizītes ne tikai uz Līvānu apkaimes skolām, bet arī tālākām vietām. Marija Stalidzāne stāsta, ka centrs sadarbojas ar vairāk nekā 20 skolām Preiļi, Madonas, Jēkabpils rajonos. Centra klienti ir jaunieši jau no 14 gadu vecuma. Vadītāja ir pārliecinājusies, ka visoptimālākais variants karjeras centrā būtu griezties devītās klases audzēkņiem, jo savas spējas un piemērotību der zināt jau stājoties vidusskolā vai ģimnāzijā, lai nesanāk tā, ka cilvēks, piemēram, par medicīnas studijām sāk domāt tikai 12. klasē, kad daudz kas jau nokavēts. Piecu gadu pieredze rāda — to skolu skolēni, ar kuriem centram izveidojusies sadarbība, gandrīz nekad nepapildina bezdarbnieku rindas, nestājas Nodarbinātības valsts dienesta uzskaitē. Marija Stalidzāne ir pārliecināta, ka katram jaunam un ne tik jaunam cilvēkam svarīgi atrast atbildi uz trim jautājumiem: ko es gribu? Kādas ir manas spējas un vājības? Kā es to varu īstenot? Godīgi atbildot uz šiem jautājumiem pats sev, cilvēks jau spēs pirmo soli pareizas profesijas izvēlē.

Ar jauniešiem centra darbinieces strādā grupās un arī individuāli. Konsultante Ilze Meldere uzsver — savu interešu, rakstura īpašību izpēti un profesijas izvēle ir personisks, pat intīms process. Centra darbiniecēm jaunieši iztic savas slēptākās vēlmēs un nākotnes iecerēs, kuras kautrējušies atklāt gan skolotājiem, gan vecākiem.

— Pamatā ir individuāla, konfidenciala saruna, kuras laikā veiksmīgi tiek pielietoti dažādi testi, ar to palīdzību konkrētājam cilvēkam rakstura īpatnības, profesionālās spējas, iemaņas, viņa intereses, darba spējas, atmiņu, reakcijas ātrumu, — stāsta centra vadītāja. Profesionālās karjeras centra pakalpojumi ir bezmaksas, pieejami arī lauku skolu skolēniem, jo speciālisti izbrauc tieši uz skolām.

— Gribētos strādāt vēl plašākam lokam, taču pagaidām esam tikai divas, un savu izbraukumu plānu sastādām krietni vien uz priekšu. Skolas labprāt aicina, jo jaunieši ir ieinteresēti, parasti ar vienu sarunu nepietiek, braucam biežāk, saka Marija Stalidzāne.

Nāk ar rūgtu pieredzi

— Jauniešiem reiz jautājam, cik, jūsuprāt, ir profesiju. Viņu atbilde bija — kādas divdesmit. Patiesībā ir ap sešiem simtiem dažādu profesiju, un katram cilvēkam iespējams atrast savu, — stāsta konsultante. Mūsdienās vairāk tiek uzsvērtas perspektīvās nozares un moder-

● Gandrīz neviens no jauniešiem, kas apmeklējis karjeras izvēles centru, nav kļuvis bezdarbnieks. No kreisās: profesionālās karjeras izvēles centra vadītāja konsultante Marija Stalidzāne un konsultante Ilze Meldere. Foto: G.Kraukle

nās profesijas — datori, biznes, bankas, finanses, juristi, taču tas nenozīmē, ka jebkurš var izvēlēties šādu jomu un veiksmīgi tajā darboties. Reāli, diemžēl, tā nenotiek. Nereti cilvēki griežas profesionālās karjeras izvēles centrā, kad jau bijusi rūgta pieredze un izvēlēta savām rakstura īpašībām, savai iekšējai būtībai neatbilstoša profesija. Tad rodas mokošais jautājums, bet ko tad darīt? Pamatām pārrunājot problēmu, izsijājot situāciju atklājas, ka ir vēl vairākas neizmantotas iespējas, par kurām cilvēks pat nav iedomājies. Reizēm klients ir patiesi izbrīnīts, izlasot profesiju sarakstu — jā, tas mani varētu interesēt, — stāsta centra vadītāja, konsultante un diplomēta psiholoģe Marija Stalidzāne.

— Jaunieši ir brīnīšķīgi, viņi ir atklāti, brīvi, nemokās kompleksos. Ar jauniešiem strādāt ir patīkami, saka centra darbinieces. Ir jaunieši, kurus uz centru atved vecāki, ir, kas uzzina un atnāk paši, jo centrā var iepazīties arī ar piedāvātajām izglītības iespējām, izpētīt profesiju aprakstu katalogus. Bijuši gadījumi, ka cilvēks nācis uz centru ar kādu konkrētu mērķi, piemēram, ir cieši pārliecināts, ka grib kļūt par ekonomistu, bet, izlasot «savu» profesiju katalogu, krasi maina domas un vēlas pilnīgi ko citu. Reizēm jauniešu profesijas izvēli būtiski ietekmē vecāki, nepadomājot, vai viņa bērnam tas būs vispiemērotākais variants. Marija sarunā atklāj, ka bērni šādos gadījumos ļoti pārdzīvo radušos situāciju, pavisam nesēn bijis līdzīgs gadījums, kad meitene griezusies centrā, nezinot ko darīt, jo vecāku izvēlēta profesija viņu neinteresē, tādēļ centra vadītāja uzsver — vecākiem nevajadzētu ignorēt bērna intereses.

— Turpinot savu labi domāto padomu uzspiest ar varu, vecāki riskē saasināt attiecības ar bērniem, — saka Marija.

Nekad nav par vēlu kaut ko mainīt

Dažādi faktori ietekmē profesiju izvēli, piemēram, mācību iestāde tuvu dzīvesvietai; draugs gāja, es arī; nebija jākārto iestājekārti, un citi gadījumi, bet rezultātā cilvēks jūtas neapmierināts ar savu darbu, vai arī viņam izglītībai atbilstoša darba nemaz nav. Bezdarbniekus centrs apkalpo gan individuāli, gan ar nodarbinātības valsts dienesta ieteikumu. Tie ir arī darba meklētāju kluba biedri. Marija ir pārliecināta, ja cilvēks aktīvi un centīgi ķeras pie darba meklēšanas, nav tā, ka darbu nevar atrast. Gadās pat, ka cilvēks meklē dažādus iegāstus, lai neietu darbā, kad nodarbinātības dienests viņam to piedāvā. Lai cik

tas nebūtu dīvaini, daļa cilvēku ir pieraduši un samierinājušies, ka viņiem nav darba, ka no rīta viņiem nekur nav jāsteidzas.

— Cilvēki lielā mērā baidās no pārmaiņām, kas varētu skart viņus, sākot strādāt. Manuprāt, pārāk ilgs laiks ir pagājis, jo daļai ilgstošo bezdarbnieku process jau ir ieildzis. Kļūst arvien grūtāk izrauties no apburtā loka, taču tādēļ ir speciālisti, pie kuriem var griezties pēc palīdzības, konsultācijas, vienkārši aprunāties, jo dažkārt cilvēkam nepieciešams emocionāls iedrošinājums sākt kādas būtiskas pārmaiņas. Par velti nav nekad, — uzskata centra speciāliste.

— Pie mums nāk pirmspensijas kundzītes un arī atrod sev piemērotu vietu. Problēma pati par sevi neatrisināsies, tas notiks tikai tad, ja cilvēks pats to gribēs, saka Marija Stalidzāne. Nav obligāti jābūt NVD uzskaitē, uz profesionālās karjeras izvēles centru var nākt katrs, kam ir problēma — kas grib mācīties kaut ko jaunu, kas grib papildināt savas zināšanas, kas grib izrauties no bezdarba un bezcerības.

Viena recepte neder

Katrs cilvēks ir individuāls un katram jāmeklē viņam piemērotākais variants. Daudzi, tikuši skaidrībā savu vēlmju un interešu jomā, uzdrošinās mainīt savu dzīvi — mācās, meklē iespējas strādāt un agri vai vēlu — atrod darbu. Marija Stalidzāne ir pārliecināta par to, jo arī pati kādā dzīves brīdī sajūtosies kā no laivas izmesta — palikusi bez darba un iemantojusi bezdarbnieces statusu, taču mācījusies, papildinājusi zināšanas un ieguvusi sirdij tīkamu darbu. Marija ir apmierināta, jo darbs karjeras izvēles centrā nestāv uz vietas. Saprasties ar cilvēkiem viņai izdodas un galvenais — patīk. Piecu gadu laikā Marija atceras tikai divus gadījumus, kad neizdevās cilvēkam palīdzēt, pārliecināt. Marija par labu atzīst Vācijas modeli, kur katrā NVD nodaļā strādā psihologs, kas palīdz bezdarbniekam saprast pašam sevi, sakārtot domas un meklēt risinājumu.

Tagad karjeras izpētes centrs sācis strādāt jaunā programmā «Kadri izšķir visu». Tas ir palīgs darba devējam piemērotāko darbinieku meklējumos. Šis veids tiek plaši izmantots galvaspilsētā, Līvānos tā ir jauna joma, pašlaik notiek kadru atlase kādam Krāslavas uzņēmējam. Centra darbinieki regulāri papildina zināšanas, apgūst jaunas, interesantas metodes.

— Lielākais prieks, ieejot kādā firmā, iestādē vai uzņēmumā, ieraudzīt savu bijušo klientu, — saka Marija Stalidzāne.

Darāmie darbi augļu dārzā

Februāra beigās un martā parasti sāk spīdēt saule, tā bieži nodara pārestības augļu kokiem. Šajā ziemā sala bojājumi būs tikai atsevišķās vietās, jo ziema bija silta. Parasti saules un sala radītie mizas apdegumi, plaisas, arī graužēju un mehāniskie bojājumi veicina ātrāku augļu koku saslimšanu ar lapu koku melno un parasto vēzi, kā arī ar citām sēnīšu izraisītām slimībām.

Jau tagad vajadzētu apskatīt augļu kokus un pirms balsināšanas notīrīt visas esošās brūces. Tās jāiztīra ļoti rūpīgi līdz dzīvai — zaļajai mizai vai koksnei. Tīrīšanu veic ar nazi vai kaltu, darbariki jādezinficē. Radušos atkritumus pēc tīrīšanas savāc un sadedzina. Brūces pēc tīrīšanas jādezinficē ar 2% vara sulfāta šķīdumu vai 3% etiķa šķīdumu, vai kālija permanganāta šķīdumu, kaut vai ar odekolonu. Pēc tam brūces ir jānosedz ar kādu no ziedēm, lai pasargātu no iežušanas. Brūču ziedes var iegādāties veikalos, var arī pagatavot paši māla un mēslu maisījumu vai nigrola un pelnu maisījumu, var uzklāt virsū potvasku.

Dienās, kad ir pozitīva gaisa temperatūra, ņem kokiem apspēju un veic koku stumbru un resnāko skeletzaru balsināšanu. Balsina ar krītu vai ūdens emulsijas krāsu, pievienojot vara vitriolu, var iegādāties veikalos jau gatavus balsināšanas līdzekļus.

Ja balsināšanu nedarīsiet tagad, tad pārbaudiet, kā turas uz stumbriem rudenī uzliktie apsēji, iespējams, ka papīra apsēji noplīsuši, tie obligāti ir jāatjauno, lai stumbrus aizsargātu no saules apdegumiem.

Viļņu fitosanitārās diagnostikas un prognožu punkta agronomi sniedz bezmaksas konsultācijas visiem interesentiem par visu kultūru un augļu dārzu kaitēkļu un slimību noteikšanu un to tālāku izplatību. Darbinieku prombūtnē un vakaros darbojas telefona automātiskais atbildētājs, zvanot varat saņemt īsu informāciju un ierunāt neskaidro jautājumu un savu telefona numuru, centīsieties atbildēt. Zvaniet pa tālruni 46-62632. Mūsu darba laiks no 8.00 līdz 16.00.

Anīta Trūpa,
Valsts Augu aizsardzības dienesta
Viļņu DPP agronome

Vitamīni ir jālieto saprātīgās devās

Vai vitamīni uzlabo pašsajūtu?

Katram no trīspadsmit vitamīniem ir sava nozīme organismā. Kāda vitamīna trūkums vai nepietiekamība var novest pie pašsajūtas pasliktināšanās.

Rodas nogurums, nespēja koncentrēties, slikts garastāvoklis un uzbudinātība. It īpaši svarīgi ir B grupas vitamīni, kas atbild par normālu nervu sistēmas stāvokli.

Taču jāatceras būtiska lieta — saprātīga vitamīnu lietošana uzlabo tikai to cilvēku pašsajūtu, kuriem patiešām organismā trūkst kāda vitamīna. Ne katru reizi slikts garastāvoklis un nogurums liecina par vitamīnu trūkumu, un tad, protams, vitamīni nepalīdzēs.

Nav jēgas lietot vitamīnus pēc devīzes — jo vairāk, jo labāk.

Pilngraudu maize palīdz darboties smadzenēm

Vai, piemēram, fizikas profesora brokastīm jāatšķiras no grāvju racēja ēdienkartes?

Nē! Ikvienam smadzenēm visu laiku ir vajadzīga pārtika — gan būvlaukumā, gan pie rakstāmgalda. Bet vienīgā pārtika smadzenēm ir cukurs vai, precīzāk sakot, glikoze.

Mēs to saņemam gan ar maizi, gan ar koncentrētajiem ogļhidrātiem (cukuru). Brokastis, kas sastāv no musli vai pilngraudu maizes, vēl ilgu dienas daļu būs mūsu smadzenēm labs pārtikas avots. Tajā pašā laikā cukurs ļoti ātri uzsūcas asinīs un tā iedarbība uz smadzenēm pēc neilga laika līdzināsies nullei.

Pieaugušajiem, bet vēl jo vairāk bērniem skolā ir ļoti svarīgas otrās brokastis — kāds auglis vai sausiņš.

Šodien vārdadienu
svin — Diāna, Dina,
Dins.
25. februārī — Alma,
Annemarija.

Vai Valsts kancelejai bija vajadzīgs 70 482 latu vērts pirts komplekss?

Aleksejs Bulins, dzīvo Jēkabpilī:
— Kurš gan negribēs uztaisīt sev modernas atpūtas telpas par svešu naudu. Laikam jau ierēdņiem arī tās naudiņas nepietiek, par nopelnīto taču ģimene jāuztur! Bet, ja nopietni, tad, protams, tāda rīcība ir negodīga, par to vajadzētu saņemt sodu, taču neticu, ka vainīgie tiks sodīti.

Līvija Jonāne, strādā Līvānos SIA «Univer-sālveikals PL»:
— Mazgāties vajag visiem, taču var jau arī ministri dzīvot pieticīgāk. Tāpat kā visi mirstīgie, arī viņi varētu reizi par reizi apmeklēt sabiedrisko pirti. Domāju, ka viss tā arī noklusis, tāpat kā tas bija ar triju miljonu lietu.

Tekla Pastare, pensionāre no Sutriem:
— Pēc manām domām, tas jau ir mazliet par traku. Laukos cilvēki ir iestīguši pamatīgā krīzē, bet Rīgā notiek tādas lietas. Vajadzētu reiz sākt domāt arī par tiem mazajiem cilvēkiem. Neticu, ka vainīgos sauks pie atbildības, gan jau atradīs veidu, kā visu nolīdzināt.

Anastasija Lukjanova, pensionāre, dzīvo Līvānos:
— Man šķiet, ka labākais sods šiem zagļiem būtu piešķirt tādu mūža pensiju, kādu saņemam mēs, vienkāršie pensionāri. Ja samaksā par siltumu 35 latus, bet dzīvošanai paliek 15 lati, tad nekādas pirts un vannas vairs negribas. Tā ir nekaunība.

Valērija Pranevska, dzīvo Upmalas pagastā:
— Liela daļa no tās Valsts kancelejas pirts naudas ir aizgājusi kādam kabatā, jo par tādu summu var izbūvēt ne tikai to vien. Kā jau tas mūsu valstī parasts, nauda neaiziet tur, kur tai jāaiziet. Es vairs pat neceru, ka vainīgos nosauks vārdā un sodīs.

G.Kraukle
Autores foto

Sludinājumi ◀ Reklāma ▶ Apsveikums

Lai ik dienas tavās pēdās soļo veselība, prieks,
Bet, ja dažreiz rodas bēdas,
Lai tās zūd kā saulē sniegs.
Sveicam
Jāni Kivlenieku
lielajā dzīves jubilejā!
Rajona agronomi

Preiļu rajona Valsts mednieku eksaminācijas komisija
2000. gada 15. martā plkst. 9.00 rīko mednieku kvalifikācijas eksāmenus Preiļu rajona Jersikas pag. «Kaijās».
Pieteikumus iesniegt līdz 2000. gada 13. martam. Tālr. 42296.

VID Latgales reģionālā iestāde rīko bezmaksas semināru uzņēmumu vadītājiem un grāmatvežiem.
Seminārā izskatāmās tēmas:
♦ izmaiņas likumā «Par uzņēmuma ienākuma nodokli» un VID metodiskie norādījumi par uzņēmuma ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtību;
♦ nekustamā īpašuma nodoklis ēkām un būvēm sākot ar 01.01.2000. g.;
♦ vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības organizēšanas kārtība sākot ar 01.01.2000. g.;
♦ VID metodiskie norādījumi par darba ņēmēju VSA iemaksām;
♦ par akcīzes precēm: akcīzes preču deklarāciju aizpildīšanas kārtība;
♦ uzņēmējdarbībai ar akcīzes precēm nepieciešamo atļauju saņemšanas kārtība.
Seminārs notiks:
2000. g. 29. februārī plkst. 10.00 kino- teātrī «Ezerzeme» Raiņa bulvārī 17, Preiļos;
2000. g. 1. martā plkst. 11.00 a/s «Līvānu stikls» zālē Zaļajā ielā 23, Līvānos.

Uzsācis darbu zilēšanas, dziedniecības un astroloģijas salons Preiļos, Tīrgus laukumā 5 (centrā virs gastronomas).
♣ 29. februārī pieņems sertificēti dziednieki Vasiljevi no Rēzeknes.
Iepriekšēja pierakstīšanās līdz 28. februārim pa tālr. 22997 (vakaros).
♣ 1. martā pieņems zilētāja, dziedniece no Madonas rajona Vija Bagātā.
♣ Trešdienās — dziednieks Jāzeps.
♣ Pārējās dienās visu veidu zilēšana.

VAS «Latvijas valsts meži» Ziemeļlatgales mežsaimniecība Atbrīvošanas alejā 173, Rēzeknē rīko CIRSMU IZSOLES:
3. martā Brīvības ielā 81, Balvos (VID zālē) plkst. 11.00
Balvu VVM
Eglavas, Balvu, Rugāju mežniecības, Rugāju mežniecības (bijusī Tilžas mežniecība),
Alūksnes VVM
Liepņas mežniecības (bijusī Kupravas mežniecība).
7. martā Dārzu ielā 4, Cesvainē (VVM zālē) plkst. 11.00
Madonas VVM
Cesvaines, Klānu, Liezēres, Madonas, Saikavas, Lubānas (bijušās Pededzes un Lubānas mežniecības) mežniecības.
10. martā Atbrīvošanas alejā 173, Rēzeknē plkst. 11.00
Rēzeknes VVM
Rēzeknes, Gaigalavas mežniecības; Ludzas VVM
Ilžas mežniecības (bijusī Ludzas mežniecība),
Kārsavas, Istras mežniecības.
Dalības maksa Ls 15. Nodrošinājums 10% no cirsmas sākumcenas.
Iepazīšanās ar cirmām, sākot no šī gada 28. februāra.
Tel. uzzinām: 46 07161, mob. tel. 9157897.

A/s «Līvānu kūdras fabrika» valde paziņo, ka 2000. gada 25. martā plkst. 11.00 Līvānos, Fabrikas ielā 2 (mazajā zālē) notiks kārtējā akcionāru pilnsapulce.
Akcionāru reģistrācija no plkst. 9.30.
DIENAS KĀRTĪBA:
1. Valdes ziņojums par 1999. gada rezultātiem.
2. Gada pārskata apstiprināšana.
3. Valdes un padomes locekļu vēlēšanas.
4. Citi jautājumi.
Tālr. uzzinām 53 44194.

Iepērkam mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa uz vietas. Transporta pakalpojumi bez maksas.
Tālr. 53-44179, 53-46384.

25. februārī pārdos brūnas dējējvistas (10 mēn.), Ls 1,50: Galēnos 10.30, Stabulniekos 10.45, Riebiņos 11.00, Preiļos 11.15, Sutros 11.45, Rožupē 12.00, Muceniekos 12.15, Līvānos 12.30.

Pārdod
siena savācēja piekabi; VAZ-2105, 1984. g., labā kārtībā. Tālr. 36693;
2-3 korpusu arkus; trīs rindu vagotāju; priekštīrītāju PETKUS. Tālr. 55628;
māju vai maina. Tālr. 23830, 9174510;
amonija salpetri. Tālr. 65097;
graudus. Tālr. 76257;
govī. Tālr. 43447;
grūsnas govīs un teli. Tālr. 56870.

Pērk
presētu sienu. Mob. tel. 9478433;
kartupeļus. Tālr. 55614, 9439285.

Irē
dzīvokli. Tālr. 41290.

Zemnieku saimniecība iepērk aitas dzīvsvārā no Ls 0,60 līdz Ls 0,65, piena telus dzīvsvārā Ls 0,45. Samaksa tūlītēja. Tālr. 78364.

Iepērk lopus gaļai. Samaksa par 1 kg gaļas:
• bulļi — Ls 0,75 + 12% = Ls 0,84;
• teles līdz 1,5 g. — Ls 0,60 + 12% = Ls 0,67;
• teles virs 1,5 g. — Ls 0,55 + 12% = Ls 0,62;
• govīs (kautsvars 200 kg un vairāk) — Ls 0,54 + 12% = Ls 0,60;
• govīs (kautsvars zem 200 kg) — Ls 0,50 + 12% = Ls 0,56;
• govīs (kautsvars zem 150 kg) — Ls 0,45 + 12% = Ls 0,50;
• piena teļi līdz 2 mēn. — Ls 0,85 + 12% = Ls 0,95;
• bekoni (kautsvars līdz 80 kg) — Ls 0,95 + 12% = Ls 1,06, (kautsvars virs 80 kg) — Ls 0,85 + 12% = Ls 0,95;
• sivēnmātes — Ls 0,75 + 12% = Ls 0,84;
• zirgi — Ls 0,40, aitas — Ls 1.
Mob. tel. 9410811, 9626907, 58626.

Iepērk mājlopus gaļai.
Tālr. 21973, 32279.

Iepērk cūkas un liellopus.
Mob. tel. 1-9183601, tel. 23887.

Vajadzīgs autovadītājs darbam ar fiskaru.
Mob. tel. 9356629.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome
♦ 24. februārī pulksten 10.00 piedalīšanās Vārkavas pagasta padomes sēdē. Pulksten 11.00 piedalīšanās Daugavas fonda kopsapulcē Aizkrauklē.
♦ 26. februārī piedalīšanās konferencē «Administratīvi teritoriālās reformas pozitīvās un negatīvās tendences».
♦ 28. februārī pulksten 10.00 darba grupas sanākums par inteligences konferencēs «Mēs ceļā uz Eiropu» organizēšanu.
♦ 1. martā pulksten 10.00 apvienotā finansu, kultūras, izglītības un sociālo jautājumu komitejas sēde.
♦ 2. martā pulksten 16.30 piedalīšanās izstādes «Svečturi Latgales keramikā» atklāšanā Rēzeknes Augstskolā.

Rajona skolu valde
♦ 25. februārī konkurss vidusskolēniem «Es būšu skolotājs» Preiļu 1. pamatskolā.
♦ 25., 26. februārī kursi valsts valodas skolotājiem Preiļu 2. vidusskolā.
♦ 26. februārī valsts olimpiāde valsts valodā 10.-12. klašu skolēniem Rīgā.

♦ 28. februārī olimpiāde latviešu valodā un literatūrā 10.-12. klasēm Preiļu 1. pamatskolā.

Preiļu slimnīca
♦ 25. februārī pulksten 13.00 slimnīcas konferencē zālē NEDA programmas informatīvi izglītojošs pasākums sievietēm. Videofilmas demonstrācija, lekcija. Ieeja bezmaksas, pie ieejas notiks loterija.

Preiļu bērnu un jauniešu centrs
♦ 24. februārī konkurss vecāko klašu skolēniem «Erudīts», pusfināls vidusskolu grupā.

Preiļu Valsts ģimnāzija
♦ 24. februārī pulksten 18.00 Preiļu skolu koru koncerts.

Rajona sporta klubs «Cerība»
♦ 26. februārī futbola sacensības «Ādas bumba».

♦ 26. un 27. februārī pilsētas čempionāts minifutbolā.
♦ 29. februārī skolu sports, sacensības dambretē.

Riebiņu kultūras nams
♦ 25. februārī pulksten 22.00 spēlēs «Aija».

Sījukalna kultūras nams
♦ 26. februārī pulksten 22.00 dejās spēlēs ansamblis «Vēja runa» (Cēsis). Starpbrīžos uzstāsies deju grupa no Jersikas.

Sutru kultūras nams
♦ 4. martā pulksten 19.30 Sutru kultūras nama vokālo ansambļu un Jersikas deju kolektīva koncerts. Saviesīgajā daļā muzicēs Andrupenes poprockkapela. Iepriekšpārdošanā biļetes lētākas.

Galēnu kultūras nams
♦ 25. februārī pulksten 22.00 balle, spēlē grupa «IR!!!».

Informāciju sagatavoja L.Rancāne